

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Maaeluministri 15. detsembri 2016. a määruse nr 69 „Põllumajandusloomade aretustoetuse saamiseks esitatavad nõuded ning toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord“ muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määruse „Maaeluministri 15. detsembri 2016. a määruse nr 69 „Põllumajandusloomade aretustoetuse saamiseks esitatavad nõuded ning toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord“ muutmise“ eelnõu on välja töötatud maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse § 11 lõike 1 alusel. Nimetatud määruse muutmise on tingitud vajadusest võimaldada aretustoetuse väljamaksmist enne kulutuste tegemist.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna loomakaitse ja põllumajandusloomade aretuse büroo peaspetsialist Riho Kaselo (625 6289, riho.kaselo@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi on eelnõule teinud õigusosakonna nõunik Diana Rammul (625 6259, diana.rammul@agri.ee). Keeleliselt on eelnõu toimetanud õigusosakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse § 11 lõike 1 kohaselt kehtestab maaeluminister riigiabi saamiseks esitatavad nõuded ning riigiabi taotluse esitamise ja menetlemise korra. Nimetatud korras sätestatakse riigiabi saamiseks esitatavad nõuded, abikõlblikud kulud, taotluse esitamise tähtpäev, taotluse sisu- ja vorminõuded, taotluse läbivaatamise ja kontrollimise kord, riigiabi määramise ja maksmise tähtajad ja kord ning riigiabi määr.

Eelnõu punktis 1 täiendatakse määruse § 8 kolmanda lõikega, milles esitatakse uus nõue maksetaotluse esitamise kohta juhul, kui toetust on saadud enne kulutuste tegemist. Nimelt täiendatakse eelnõu uue regulatsiooniga, mis võimaldab toetust saada ka enne kulutuste tegemist (vt eelnõu p 2 selgitust).

Paragrahvi 8 uue lõike 3 kohaselt võib maksetaotluse esitada üksnes siis, kui see toetus, mis saadi enne kulutuste tegemist, on ära kasutatud abikõlblike kulude eest tasumiseks. Seda nõuet on vaja selleks, et abikõlblikud kulutused ei kuhjuks perioodi lõppu ning vähendada tagasinõude tekkimise riski.

Eelnõu punktis 2 täiendatakse määrust §-ga 10¹, milles esitatakse võimalus taotleda toetuse osalist väljamaksmist enne kulutuste tegemist. Lõikes 1 sätestatakse, et toetuse võib välja maksta pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist enne toetatava tegevuse osalist või täielikku elluviimist ja abikõlblike kulude eest tasumist ning juhul, kui toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne.

Kehtiva määruse kohaselt võib toetuse välja maksta alles pärast seda, kui tegevus on osaliselt või täielikult ellu viidud, samas võivad toetuse saajate võimalused oma tegevuste elluviimiseks vahendite leidmiseks olla piiratud näiteks omavahendite ebapiisava laekumise sageduse tõttu. Seepärast on oluline leida paindlikke rahastamisvõimalusi, mis võimaldaks muu hulgas vajalikud tegevused ka õigeaegselt ellu viia.

Eelnõuga ettenähtav rahastamisskeem on lahendus, mis on suunatud riigiabi vahendite paremale kasutamisele ning paindlike rahastamisvõimaluste loomisele.

Lõikes 2 sätestatakse, millisel juhul on taotleja piisavalt usaldusväärne. Toetuse saaja loetakse piisavalt usaldusväärseks, kui tal puuduvad riikliku maksu maksuvõlg või maksuvõla olemasolu korral on võla tasumine ajatatud, tema suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust, ta on tagasi maksnud varem riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud summas ning ta on varem saadud toetust kasutanud sihipäraselt.

Lõikes 3 sätestatakse, et toetuse väljamaksmist sooviv toetuse saaja esitab Ametile lisas 3 toodud vormi kohase maksetaotluse, milles märgib kavandatavad kulud ja toetuse summa, mille väljamaksmist taotletakse. See nõue on vajalik, et oleks tagatud kulude abikõlblikkus ning otseste ja üldkulude vahekord.

Lõikes 4 sätestatakse, et maksetaotluse võib esitada kuni üks kord kvartalis ja kuni 30 protsendi ulatuses ühe taotluse kohta § 7 lõike 3 kohaselt määratud toetuse summast. Kokku võib enne kulutuste tegemist taotleda ettemaksu kuni 100% ulatuses § 7 lõike 3 kohaselt määratud toetuse aastasest summast. Viimane maksetaotlus esitatakse hiljemalt taotluse esitamise aasta 1. oktoobriks.

Etteantud taotluse esitamise sagedus ja toetuse summa sõltuvalt kogu perioodiks määratud toetusest on vajalik selleks, et tagada taotlejale ühtlasem kulude planeerimine ja maandada riske võimalike rahavoogude häirete puhul.

Viimase maksetaotluse esitamise tähtaeg on vajalik Ametile ja on sätestatud arvestusega, et Amet jõuaks toetuse õigel ajal välja maksta.

Lõikes 5 sätestatakse, et enne järgmise maksetaotluse rahuldamisest peavad olema tasutud eelmises maksetaotluses kavandatud kulud ja selle kohta peab Ametile olema esitatud asjakohane teave. Nõue on vajalik selleks, et toetuse taotlejal ei kuhjuks kulutuste tegemine perioodi lõppu ning vähendada sellega riski toetuse tagasinõudmiseks. Teave tasutud kulutuste kohta esitatakse lisas 3 esitatud vormi kohases maksetaotluses.

Lõikes 6 sätestatakse, et Amet otsustab toetuse maksmise ja maksab toetuse välja 30 tööpäeva jooksul lõikes 3 nimetatud taotluse saamisest arvates. Nimetatud tähtaeg on sama kehtiva määruse § 8 lõike 2 kohase maksetaotluse menetlemise tähtajaga (vt § 10 lõige 1), mille puhul on tegemist kulude hüvitamisega pärast abikõlbliku tegevuse osalist või täielikku elluviimist ja on piisav vajalike kontrollide tegemiseks.

Lõike 7 kohaselt võib enne kulutuste tegemist saadud toetust kasutada üksnes nende abikõlblike kulude eest tasumiseks, mis on tehtud toetusperioodil 1. jaanuar kuni 31. detsembrini. Abikõlblikud kulud on sätestatud kehtiva määruse §-s 4.

Eelnõu punktis 3 täiendatakse määrust lisaga 3 „Maksetaotlus põllumajandusloomade aretustoetuse saamiseks enne kulutuste tegemist“.

Kolmas määruse lisa on vajalik selleks, et planeerida otseseid kulusid ja üldkulusid ning anda teavet, kas eelneva ettemakse eest tehtavate abikõlblike kulude eest on tasutud. Viimane nõue kehtib alates teisest ettemakse taotluse esimisest.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas komisjoni määrusega (EÜ) nr 702/2014, Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 01.07.2014, lk 1–75).

4. Määruse mõjud

Määruse rakendamisega ei kaasne olulisi muutusi. Määrusel on majanduslik mõju. Sihtgrupp on tegevusluba omavad aretusühingud ja jõudluskontrolli läbiviijad, kellele on määratud aretustoetus. Toetuse maksmine enne abikõlblike kulude eest tasumist võimaldab tegevusi õigel ajal ellu viia juhul, kui ei ole piisavalt käibevahendeid, sest laekumised ei ole regulaarsed eelkõige aasta alguses. Selliselt tagatakse pidev aretusteenus põllumajandustootjale, kes on lõplik riigiabi kasusaaja.

Kuna määruse mõju ei ole oluline, siis ei ole vaja koostada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri” § 65 lõike 2 kohast mõjude analüüsi aruannet.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too endaga kaasa lisategevusi ega kulutusi riigieelarve vahenditest. Samuti ei kaasne määruse rakendamisega tulusid. Kogu aretustoetuse maht 2017. aastal on 3,825 miljonit eurot.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise süsteemis EIS kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks tegevusluba omavatele aretusühingutele ja jõudluskontrolli läbiviijatele, Veterinaar- ja Toiduametile ning Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile. Kuna Rahandusministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendamatuks kooskõlastamata, loetakse eelnõu nimetatud määruse § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

Põllumajandus Registrate ja Informatsiooni Ametilt, tegevusluba omavatel aretusühingutel ning jõudluskontrolli läbiviijatelt märkusi ei saanud.

Veterinaar- ja Toiduamet tegi märkuse eelnõu punktis 1 esitatud § 8 lõike 3 sõnastuse kohta, juhtides tähelepanu, et sellest võib välja lugeda, et sama tegevuse eest võib toetust taotleda kaks korda. Märkusega on arvestatud ja § 8 lõike 3 sõnastust on vastavalt täpsustatud.

Veterinaar- ja Toiduamet tegi ka märkuse eelnõu punktis 2 esitatud § 10¹ lõike 2 punktide 3 ja 4 kohta, juhtides tähelepanu, et nendest võib välja lugeda, et aretusühing, kes taotleb esimest aastat aretustoetust ja on tegutsenud üksnes ühe aasta ei kvalifitseeru „usaldusväärseks“ toetuse saajaks. Veterinaar- ja Toiduamet tegi ettepaneku lisada nimetatud sätetele sõnad „kui toetust on varem saadud“. Selle ettepanekuga ei ole arvestatud, sest nimetatud sõnad on üleliigsed. Punktide 3 ja 4 näol on tegemist üldiste sätetega, mida on kasutatud erinevate toetuskeemide puhul ja mis reguleerivad üksnes juhtu, kui toetust on varem saadud. Juhul kui toetust ei ole varem saadud, siis § 10¹ lõike 2 punktid 3 ja 4 ei kohaldu. Ehk aretustoetust varem mitte saanud aretusühingu ja jõudluskontrolli läbiviija usaldusväärseuse hindamisel ei tule kohaldada § 10¹ lõike 2 punktides 3 ja 4 sätestatud nõudeid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler